

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancoase nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se restituie.
INSERATE
Se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nuz. Augenthaler & Emmerich
Leiser, Heinrich Schalek, A. Op-
penh. Nachf., Anton Oppel.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, E. Kohn, Bernat, Iuliu
Leopold (VII) Erzsébet-Körut.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garsonă pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarife
și învoială. — RECLAME pe
pagina 6-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXIX.

„GAZETA“ iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminică 3 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 80. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un asem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 200.

Brașov, Sâmbătă-Duminică 10 (23) Septembrie.

1906.

Adunarea generală a „Asociațiunei“ la Brașov.

Brașov, 22 Sept. n. 1906.

În dispoziție sufletescă solemnă
au așteptat Românii Brașoveni mo-
mentele, când se vor începe serbă-
rile culturale de cari acum pentru a
treia oră au avut parte de când cu
înființarea „Asociațiunei“.

Despre primirea la gară a comi-
tetului central, Joi, în 20 l. c. și dis-
cursurile ce s'au schimbat în fața
gimnaziului român între comitetul
despărțământului Brașov și cel cen-
tral, am făcut o scurtă dare de sea-
mă în numărul trecut. Rămâne să
rezumăm acum pe scurt fazele ser-
bărilor începând cu seara de cuno-
ștință și până în clipa când scriem
aceste rânduri.

Seara de cunoștință.

Sala cea mare dela „Gewerbeverein“,
a fost prea mică pentru mulțimea oaspe-
ților și Brașovenilor, cari s'au grăbit
a veni să se întâlnească și cinând împreună,
să se cunoască reciproc.

La masa din frunte ocupă loc vene-
rabilul domn George Pop de Băsești in-
stat de membrii comitetului central
Partenie Cosma, asesorul consistorial Ivan,
Dr. Liviu Lemenyi, apoi Alexandru Pop
de Capolnoc-Monoștur; protopopul din Me-
diaș Romul Mircea cu d-na, d-l avocat
Simion Damian, Dr. Vecerde, Dr. Bologa,
Octavian Tăslăuanu cu d-na n. Adelina
Olteanu, I. Vătășanu cu d-na, G. Vătășanu
cu d-na, d-na și d-șoara Patîța — apoi la
alte mese redactorul Păcățianu, judele San-
ciali, judele Petru Pop, protopopul Popo-
vici din Abrud cu d-na și d-șoara Pușcariu
din Sôhodol, d-na Popea cu d-șoara Mela,
Pușcariu, protopopul Câmpeanu din Ciuc
cu d-șoarele Iulia și Silvia, Gh. Dima,
maiorul Literat, medicul militar Dr. Flo-
rea, maiorul Herbay, Dr. Iustin Pop și
mulți alții pe cari dacă i-aș înșira pe toți
ar trebui să umplu coloane. La o masă
specială ședeau vr'o 50-60 de tineri ad-
vocați, candidați de advocați și studenți
universitari în frunte cu inimosul preșe-
dinte al societății „României June“ din
Viena, d-l Horia P. Petrescu.

Dintre oaspeții din România ceea-ce
trebuie să notăm în primul loc am re-
marcat pe d-l Iancu Bogdan, profesor uni-
versitar cu d-na și pe d-l Nicolae Iorga
cu d-na.

În sunetele unui taraf de lăutari,
oaspeții și Brașovenii au petrecut împreună
până după oarele unsprezece. Discursuri
nu s'au ținut, decât două, amândouă de
salutare. D-l Dr. N. Vecerde într'un dis-
curs mai lung, în care a atins și proble-
mele „Asociațiunei“ a salutat comitetul
central și oaspeții. D-l Augustin Paul,
prim-redactor la „Gazeta Transilvaniei“ în-
sărcinat de directorul nostru d-l Dr. Aurel
Mureșianu, indispus, a salutat în puține
cuvinte comitetul central și oaspeții în
numele presei.

Ziua de 21 Septembrie

s'a început, cum se cuvine, după obi-
ciul tradițional, cu o liturghie la biserica
Sf. Nicolae, unde a oficiat părintele pro-
topop V. Voina și parochul la acea bi-
serică Dr. V. Saftu. A cântat admirabil

corul mixt al bisericii sub conducerea
d-lui G. Dima. După liturghie s'a ridicat
parastas pentru președinții și membrii re-
paușați ai „Asociațiunei“.

Ședința I.

s'a deschis la orele 11 în sala cea
mare a gimnaziului român.

La masa prezidială ocupă loc d-l vi-
cepreședinte Andrei Bărseanu având la
dreapta d-sale de dd: Partenie Cosma și
asesorul Ivan, la stânga: pe protopopul
Papiu și Dr. Liviu Lemenyi. De două părți
secretarul II d-l Octavian Tăslăuanu și
cassierul Asociațiunei: I. Vătășan.

La masa presei domni: T. V. Pă-
cățianu, redactorul „Telegrafului Român“,
din Sibiu, A. C. Domșa, redactorul „Uni-
reii“ din Blaj, Nicolae Barbu, („Românul“
din Cleveland-America), V. Branște, („Dra-
pelul“) și Augustin Paul, („Gazeta Transil-
vaniei“).

Din partea autorităților vedem pe
d-l fișpan Dr. George de Szekely, pe vice-
șpanul Dr. Fred. Jekel și pe senatorul
Oskar Alesius, ținând locul primarului, în
coșcediu. Rândurile prime sunt ocupate
de onorațorii, printre cari vedem câțiva
oaspeți iubiți din România pe: d-l general
de divizie Moise Groza îmbrăcat civil, d-l
ministru plenipotențiar al României la
Berlin, Heinrich von d-l Iancu Bogdan, Evolu-
ceanu și Nicolae Iorga, profesori univer-
sitari, d-l Juvara inginer, Ploesti. Dintre
ai noștri: G. Pop de Băsești, Emanuel Un-
gureanu, canonicul Dr. Izidor Marcu, Al.
Pop de Capolnoc-Monoștur, Andrei Cosma,
Dr. Hozanu, deputații: Dr. Teodor Mihali, Da-
mian, Dr. A. Vaidi-Voevod, V. Goldiș și
Dr. Nicolae Șerban de Voila, vicarul din
Hațeg Dr. Iacob Radu, Dr. Sextil Pușca-
riu, protopopul Voicu Hamza, Dr. Ciuta,
Dr. Buzura, Dr. Aurel Cosma, Dr. Che-
recheș, Dr. Iancu Meșianu, Dr. Vecerde,
Dr. Froca, inginerul silvic Ilu, protopopul
Elio Câmpeanu, maiorul de Herbay, maiorul
Literat, prof. Precup, Dr. Linul, Dr. Po-
rușiu, frații Lăpădatu și mulți alții. Sala
era ticsită. Galeria ocupată de dame.

D-l Bărseanu cu vocea sa pătrunză-
toare și dulce citește

Discursul de deschidere:

Onorabilă Adunare generală!

Imprejurările, și anume etatea
înaintată și reconvașcența venera-
bilului nostru președinte, au adus cu
sine, ca eu să ocup de astă-dată lo-
cul acesta de onoare, pe care l'au
ilustrat atâți bărbați distinși ai popo-
rului nostru. Și nu fără sfială, Vă
mărturisesc, m'am hotărit să pașesc
în mijlocul d-unei Voastre, știind, că
în locul acesta au stat odinioară frun-
tași ca marele Arhiepiscop Andrei Șa-
guna, eruditul Timoteiu Cipariu, vice-
prezidentul guvernial baronul Vasile
Ladislau Pop, neobositul George Ba-
rițiu și consilierul aulic Iacob Bologa,
— ca să nu vorbesc, decât de cei
răposați.

Numai conștiința datorinței, ce
mi s'a impus prin neașteptata — și
de bună seamă, și nemeritata — ale-
gere din anul trecut, m'a îndemnat
să fac acest pas, și totodată speranța
în indulgența d-unei Voastre și cre-
dința, că de astă-dată, având în ve-
dere insuficiența puterilor mele, nu

vți măsură cu măsura cu care ați
fost deprinși până acum.

Doamnelor, domnilor!

Pentru a treia oră se întrunește
„Asociațiunea“ noastră în adunare gene-
rală în Brașov, după un restimp de 23
ai dela întrunirea a doua, și de 44 ani
ela cea dintâi. Adunarea din a. 1883 s'a
cștins prin hotărîrea înființării școlii ci-
vile de fete din Sibiu, care a adus ser-
vicii așa de însemnate societății noastre
și care se socotește cu drept cuvânt ca
un mărgăritar al instituțiilor noastre
școlare. Și mai însemnată însă, atât prin
numărul și starea socială a participanților,
ât și prin înălțimea problemelor desbă-
tute și a entuziasmului, ce a domnit în-
tânsa, a fost adunarea din a. 1862, ți-
mită tot în localul, în care ne aflăm în
zeste clipite, sub conducerea nemuritoru-
lui Episcop, ceva mai târziu prin vrednicia
sa Arhiepiscop și metropolit, Andrei ba-
ron de Șaguna.

N'am apucat să văd cu ochii mei
această ilustră adunare, a doua din viața
de 45 ani a „Asociațiunei“ noastre; după
spusele bătrânilor noștri însă, ale căror
priviri scapără și acum, când vorbesc de
acele momente înălțătoare din trecutul
poporului nostru precum și din descrierea
plină de viață a răposatului Al. I. Odo-
bescu, pare-că văd înaintea mea acea aleasă
întrunire românească din 16-18 Iulie 1862.

În fruntea mesei prezidiale figura mă-
reată a lui Șaguna; lângă el chipul blând
al episcopului Metropolit Alexandru Ștefan
Șuluțu, capul bisericii române unite, și în
jurul celor doi Archiepiscopii ai bisericii ro-
mâne surori, ca membrii ai comitetului
nouvei societăți: învățatul și de toți respec-
tatal canonic Timoteiu Cipariu, cu privirea
vie în mijlocul feței delicate, harnicul
George Barițiu cu trăsurile feței marcate
și cu privirea pătrunzătoare, simpatica fi-
gură a protopopului Ioan Popazu, mai târ-
ziu episcop al Caransebeșului, fața aspră
și resolută a energicului Axentie Severu,
răposat acum de curând, figura inteligentă
și senină a lui Gavriil Munteanu, direc-
torul tănărului gimnaziu român din Brașov,
vrednicul doctor Pavel Vasici, colaborato-
rul lui Barițiu la „Foaia pentru minte, inimă
și literatură“, Bologa, Măcelariu și ceilalți
tovarăși de muncă ai lor. Numai Andreiu
Mureșianu, heroldul deșteptării noastre na-
ționale, care ar fi meritat să fie și el în
această societate aleasă, sta la o parte apa-
tic, cu fruntea plecată la pământ, ca un
stejar trântit în mijlocul unui codru plin
de viață.

Oaspeți distinși din principatele de
curând unite de peste munți, între cari
învățulat Aug. Treb. Laurianu, cântărețul
limbei românești George Sion, tănărul pro-
fesor Nic. Ionescu și măiestrul scriitor cu
chip frumos Alex. Odobescu, despre care
am amintit mai înainte, împodobeau locu-
rile cele mai de frunte din jurul mesei
prezidiale. Sala întreagă era înșesată de
un public ales și numeros: tineri și bă-
trâni, bărbați și femei, preoți și mireni,
săteni și orașeni, dornici a lua parte la o
adunare literară și culturală românească,
a auzi înțeleptele cuvinte ale conducătorilor
neamului și a vedea, minunea minuni-
lor, prima expozițiune românească de pro-
ducte agricole și industriale, pusă la cale
de spiritul neobosit și inventios al lui G.
Barițiu.

Era, cu un cuvânt, o manifestare pu-
ternică a vieții românești, încătușată atâta
vreme în lanțurile feudalismului și apoi
ale unui absolutism aspru de 10 ani, era
ca o câmpie sămănată în timpul primăverii,
când după o ploaie caldă pare-că vezi
firele de smaragd, cum încolțesc din ce în
ce înaintea ochilor tăi cuprinși de mirare.

Și multe idei frumoase se înfățișară
în această memorabilă adunare, multe pla-
nuri îndrăznețe, — unele poate prea în-
drăznețe — se desbătură, multe probleme
grele de rezolvat se aduseră în legătură
cu cercul de activitate al tinerii „Asocia-
țiunei“.

În genere așteptările față de noua
și pe atunci singura însoțire mai mare
culturală română din țările de sub coroana
Habsburgilor erau cât se poate de mari.
„Asociațiunea“ era privită ca un fel de
vraja, care avea să delătore în scurtă
vreme toate necazurile și lipsele mult cer-
catului nostru popor.

Directorul Munteanu în vorbirea sa
„Despre purismul limbei române“, cere, pe
lângă stabilirea ortografiei cu litere latine,
ca secțiunea filologică a „Asociațiunei“ să
se apuce cât mai în grabă a compune un
dicționar al limbei române după analogia
dicționarilor scrise și tipărite de aca-
demiile cele docte ale altor națiuni, — o
problemă, care nici astăzi încă nu e re-
solvată, deși s'a ocupat serios cu ea altă
corporațiune literară română, cu mult mai
înaltă, care dispune de alți oameni și de
alte mijloace, singura competență și în
stare a face asemenea lucrare. Cipariu în
excelenta sa disertațiune despre însemnă-
tatea studiilor filologice pentru cultivarea
limbei române și pentru stabilirea orto-
grafiei de asemenea constată necesitatea
adunării materialului pentru un dicționar
român, spre care scop propune formarea
din partea „Asociațiunei“ a unei „biblio-
teci de cărți vechi românești, tipărite și
manuscrite, din timpurile cele mai vechi
până către a. 1700“.

La rândul său Barițiu, vorbind de-
spre artele frumoase cu aplicarea lor la
cerințele poporului românesc, amintește
despre înființarea unei catedre de Estetică;
iar cavalerul Ioan Pușcariu, pe atunci ad-
ministratoarea comitatului Cetății de bahtă,
singurul dintre conferențiarii adunării din
a. 1862 care se mai află în viață, arătând
însemnătatea documentelor istorice pentru
cunoașterea trecutului poporului, îndeamnă
pe membrii „Asociațiunei“ să-i dea mână
de ajutor pentru întocmirea unui „album“
al familiilor nobile de naționalitate română
din Monarhie, pe seama căruia și copiasse
și studiasse mai bine de o sută de diplome
nobilitare.

Mai bine se pot vedea însă speranțele
ce se puneau în activitatea viitoare a „Asocia-
țiunii“ de viguroasa generațiune de acum
44 ani, din cuvântul de deschidere al pre-
ședintelui adunării, despre care e vorba.
„Tare cred“, zice marele Șaguna către
sfârșitul cuvântării sale, „că sub scutul
unor asemenea convingeri corecte și prin-
cipii sănătoase, precum am amintit mai
sus“, — era vorba de însemnătatea limbei,
a graiului, pentru conservarea și înaintarea
unui popor, — va spori de sigur litera-
tura și cultura poporului român peste toată
așteptarea, și Asociațiunea va vedea oste-
nelele sale coronate cu succesul dorit, pen-
tru-că nu vor trece multe zile de ani și
vom vedea literatura limbei noastre la
asemenea grad de cultură cu ale celorlalte
limbi culte; școlile și institutele literare,
ca unicele mijloace de cultura națiunii, le
vom vedea și la noi în stare înfloritoare;
vom vedea satele și orașele române regu-
late și înaintate; nu vor trece multe zeci
de ani și vom vedea acolo grădini și holde
frumoase cultivate, bogate de pomi fru-
ctiferi, unde până eri alaltăeri erau numai
pălămide și alte ierburi sălbatice; nu vor
trece multe zeci de ani, și ne vom bucura
văzând economia rațională la plugarii no-
ștrii, înflorirea artelor și a tot felul de
măiestrii la Românii noștri. ... Pe scurt,
nu vor trece multe zeci de ani și națiu-
nea română va fi regenerată și întinerită
în puterile sale intelectuale, industriale și
materiale, pentru-că națiunea este setoasă
după cultură și luminare, iar membrii
acestei Asociațiuni nu vor cruța nici un
sacrificiu, ce ar condiționa un viitor mai
fericit și propășirea națională.“

Cred, că acum, când se apropie oju-
mătate de veac, de când s'au rostit aceste
inimose cuvinte în locul în care ne aflăm,
este timpul să ne întrebăm: oare impli-
nitu-s'au măcar în parte așteptările bărba-
ților mari, ce au stat la leagănul „Asocia-
țiunei“ noastre? Corespuns'a ea măcar că-
de cât menirii sale mărețe și urmat-a cat

lea, pe care au îndreptat-o urzitorii ei? — Răspunsul la aceste întrebări, dacă va fi făcut cu destulă obiectivitate și cu oarecare cunoștință de cauză, ne va înlesni cred, a înțelege restul lucrurilor și tendințelor de acum ale însoțirii noastre și totodată ne va lumina în privința problemelor, ce ar trebui urmărite din partea noastră în viitor.

Cu căutarea acestui răspuns, — intru cât se poate face aceasta în câte-va minute, — să-mi dați voie a mă ocupa în restul vorbirii mele.

Scopul »Asociațiunii« noastre, după cum arată numele ei, este cultivarea literaturii naționale și propagarea culturii în sinul poporului nostru. Deși conceptele literaturii și culturii sunt deosebite unul de altul, totuși ele sunt de aproape înrudite. Cultura este un concept mai general și cuprinde tot ce a produs omul prin silințele sale, fie pe terenul intelectual sau moral, fie pe cel material, pe când sub literatură înțelegem numai produsele minții omenești exprimate în graiul viu sau în scris și cu deosebire pe acelea, care au și o formă frumoasă.

Dar literatura este totodată un eflux al culturii; fără un grad oare-care de cultură ea nici nu se poate închipui. De altă parte însă ea este și un propagator însemnat al culturii; popoarele cu o literatură bogată națională de obicei au și cultura însemnată. Cu un cuvânt: ele se influențează una pe alta și de regulă merg mână în mână, afară de cazul, când la un popor sunt deosebirii prea mari sociale.

Să ne întrebăm acum: Făcut-am noi Români din această țară vre-un progres în literatură în timpul de 45 ani, de când s'a înființat »Asociațiunea«, în numele căreia ne-am adunat astăzi aici, și în deosebi, ce rol a avut însoțirea noastră la mișcarea literară din acest restimp?

Dacă asemănăm mulțimea publicațiilor noastre de astăzi, precum și limba folosită în cele mai multe din ele, cu numărul și graiul celor de acum 50 de ani, în adevăr putem vorbi de un progres literar. De asemenea trebuie să constatăm cu bucurie, că, cu deosebire în timpul din urmă, pe terenul literaturii frumoase încă s'au produs și se produc lucrări din ce în ce mai de valoare. Nu stăm însă tot astfel în ceea ce privește literatura științifică. În această privință cred, că pot susține fără a fi desmintit, că puține din lucrările apărute în deceniile din urmă, — atara doară de câteva de tot recente — se pot asemăna cu serioasele cercetări filologice ale lui Cipariu și chiar cu studiile istorice ale lui Barițiu.

Dar în genere ținuturile noastre, ale celor de dincoace de Munți, nu mai au astăzi în literatura românească rolul conducător, ce l'au avut pe la sfârșitul veacului al XVIII-lea și la începutul celui trecut, — și aceasta din motive ușoare de înțeles. Literatura este o plantă plâpândă, care nu poate prospera decât într'un pământ prielnic și sub un soare dulce, care să-i dea cu drag lumina și căldura de lipsă. Altfel ea se ofilește, s'au își îndreaptă rădăcinile spre altă parte.

Și din nenorocire literatura noastră nu s'a prea putut bucura în ultima jumătate de veac a ceea ce noi de asemenea condițiuni, și astfel a început a se desvolta în mod natural în altă parte, și este bine, că a avut unde se desvolta.

Ce e drept, talente literare s'au ivit și în timpul acesta, căci talentul nu se poate năbuși, — dovadă Slavici, Coșbuc, Iosif; dar precum e cunoscut, toți aceștia și alții ca și dânsii, deși nu de însemnată lor, nu și-au putut dovedi destoinicia lor aica acasă.

Și mai nefavorabile însă au fost și sunt împrejurările pentru dezvoltarea literaturii noastre științifice. Știința modernă cu multele ei ramuri, are o mulțime de trebuințe. Ea are lipsă de biblioteci și de archive bogate, de laboratoare și de colecțiuni, și mai presus de toate, de institute înalte de învățământ, — tot condițiuni, care nouă Românilor din această țară ne lipsesc cu desăvârșire. De aceea este și ușor de înțeles că oamenii de știință, înțeleg cu deosebire pe aceia, cari s'ar ocupa cu știința în sens național, și anume mai cu seamă cu cercetările istorice și lingvistice, — sunt la noi adevărați corbi albi, și cele mai multe din lucrările lor, cu puține excepțiuni, poartă timbrul diletantismului.

Cu un cuvânt: literatura noastră, a Românilor de dincoace de munți, a făcut în deceniile din urmă oare-care progrese, dar nici pe departe astfel, precum ar fi putut face, dacă s'ar fi bucurat de condițiuni de dezvoltare mai favorabile.

Dar chiar și față cu puținul acesta, ce s'a putut face, »Asociațiunea« noastră a avut un rol de tot modest. Aproape in-

treaga ei activitate literară în timpul de 45 ani, de când există, s'a mărginit la publicarea foaiei »Transilvania«, care s'conducea lui G. Barițiu, cuprindea adeseori documente istorice de oare-care însemnatate, la premergerea tractatului »Flora phanerogamă« din districtul Năsăudului de răposatul Florian Porcius, la scoaterea la iveală a »Datelor istorice privitoare a familiile nobile române« de cav. I. Pucariu, a unei colecțiuni de povești populare de răposatul I. Pop Reteganul și acm de curând a unei bune culegeri de balade populare din Bănat, publicată în »Biblioteca populară«. Afară de aceea sub ocrotirea »Asociațiunii« deși fără nici o jertă materială, din partea ei, s'a publicat în anii trecuți »Enciclopedia română«, care, cu toate că e o lucrare de popularizare, totuși cuprinde mulți articuli de valoare literară științifică.

Cam puțin pentru timpul de 45 ani! va fi aplicat a observa cineva; dar observarea acesta o va preface în obiecție numai acela, care nu-și dă seamă de modul de organizare și de mijloacele materiale, de care dispune însoțirea noastră.

»Asociațiunea« nu este o Academie, o societate de oameni învățați, ci numai o însoțire de oameni doritori de învățură.

Membrii ei poate fi ori-care Român cu trageră de inimă pentru înaintarea poporului său, care plătește o anumită cotizațiune anuală; iar comitetul ei este o corporațiune curat administrativă, compusă din oameni cu diferite ocupațiuni, ca jertfesc în dar, aproape toți, munca și timpul, ce le prisosește, pentru chivernisirea conștiințioasă a denarului obștesc și pentru buna întrebuințare a lui. De altă parte »Asociațiunea« noastră a dispus și dispune încă și astăzi de prea puține mijloace materiale, ca să poată duce la îndeplinire lucrări de știință așa grele și costisitoare, ca cele luate în vedere în adunarea generală din an. 1862. Și cu toate secțiunile literare-științifice, ce s'au înființat în timpul din urmă, părerea mea este, — deși aș voi bucuros să fiu proroc mincinos, — că »Asociațiunea« noastră nu va putea rezolva nici de aici înainte, într'un viitor, ce se poate prevedea, probleme așa grele științifice, ci va rămânea aceea, ce a fost și până acum, anume: *O societate pentru lămurirea lumii în straturile cele mari ale poporului, o însoțire pentru popularizarea științei și pentru creșterea sentimentelor bune; cu alte cuvinte: ea nu va face literatura și știința, ci numai va sprijini literatura și știința.*

Să vedem acum, cum și-a îndeplinit »Asociațiunea« chemarea sa în această privință? Ce a făptuit ea în timpul de 45 ani, de când viază, pentru cultura poporului nostru?

Deși problema aceasta a doua, ce și-o alesese »Asociațiunea«, era mai ușoară de înțeles și de urmărit, totuși conducătorii societății noastre întâmpinată la deslegarea ei greutăți destul de însemnate. Anume trebuințele poporului nostru, scăpat abia de două decenii din lanțurile iobăgiei, erau legion, iar mijloacele, de care dispunea noua însoțire culturală, erau de tot măsurate.

Ce era de făcut mai întâiu și mai întâiu?

Să se înființeze școli pentru luminarea nemijlocită a poporului, sau să se trimită tinerii silitori la școlile din străinătate, ca întorcându-se acasă înzestrați cu cunoștințe, să se facă tot atâția apostoli ai poporului lor? Să se dea toată atențiunea țărânilor noastre, care forma atunci ca și acum temeliea poporului nostru, sau să se încerce crearea unei clase mijlocii de meseriași și neguțători, de care înainte de aceasta cu 40—50 de ani eram și mai lipsiți decât astăzi? Să se adune pe seama poporului cărțile cele, care erau tipărite de mai înainte, sau să se încerce a se scrie și a se tipări o samă de cărți cele nouă, mai potrivite împrejurărilor, decât cele de până acum? — Și toate acestea aveau să fie făcute nu din prisos, ci din sărăcie, căci d. e. în an. 1875 întreagă averea »Asociațiunii« încă nu ajunsese la suma de 80,000 fl.

Conducătorii »Asociațiunii« noastre au încercat toate aceste căi și cele mai multe din încercările lor n'au rămas fără rezultat. La început ei au jertfit sume însemnate — aproape toate mijloacele de care dispunea — pentru ajutorarea tinerilor lipsiți, cari studiau la școlile medii și superioare, și din care sperau să facă cu timpul luminători și povățuitori ai poporului. Mai târziu, după ce prin dragostea de neam și prin spiritul de jertfire ai mai multor Mecenați ai poporului nostru, se făcuseră mai multe fundațiuni pe seama tineretului dela școli, fruntașii »Asociațiunii« noastre își îndreptară privirile lor asupra clasei mijlocii, dând ajutoare uceni-

cilor dela meserii și elevilor dela școlile de negoț. După aceea pornind dela convingerea corectă, că numai prin mame bune se poate forma un popor destoinic de viață, înființară cu mari jertfe școala de fete, despre care am vorbit mai înainte.

În același timp ei încercară a se pune în legătură nemijlocită cu masele cele mari ale poporului, ceea-ce și isbutiră cu timpul prin mijlocirea despărțămintelor și a agenturilor comunale, și a-l îndemna pe omul din popor cu sfatul și cu pilda a-și cultiva mai bine țărânele sale, a-și îngriji mai bine vitele, a-și păstra portul și obiceiurile cele buneși a-și îngriji sănătatea. Afară de expozițiunea din Brașov din a. 1862, conducătorii »Asociațiunii« mai întocmiră pe cea din a. 1881 și pe cea din anul trecut din Sibiu, prin care s'a inaugurat Muzeul istoric și etnografic și prin aceasta îndemnară pe fruntașii din multe părți, să întocmească și ei cu prilegiul adunărilor despărțămintelor, expozițiuni mai mici comunale și chiar și regionale.

Cu deosebire de vre-o 7—8 ani de zile încoace se observă în sinul societății noastre o mișcare îmbucurătoare în lucrarea pentru luminarea și îndrumarea spre cele bune a straturilor celor mari ale poporului. Despărțămintele »Asociațiunii« nu mai sunt niște cadre fără ostași, niște simple biurouri pentru încasarea taxelor dela membrii, ci cele mai multe dintre ele se întrec unele cu altele în înființarea de biblioteci populare și în ținerea prelegerilor pentru popor, fie-care din ele caută să atragă masele pentru cauza cea mare a culturii naționale și să deștepte în ele dragostea pentru cartea românească. Și dacă astăzi în multe locuri poți vedea Dumineca și serbătoarea țărâni de ai noștri strinși la un loc și ascultând cu băgare de seamă pe unul dintre ei, care cetește din vre-o gazetă sau din vre-o carte populară, sau de-i vei afla întrunți în biserică sau în școală, ca să asculte la cuvintele îndemnătoare spre bine sau la povețele practice ale preotului și învățătorului, și dând cârciuma cu totul uitării — o parte din merit o are »Asociațiunea« noastră. Numele de »Asociațiune« nu mai este astăzi o vorbă fără înțeles înaintea omului nostru din popor, ci »Asociațiunea« este privită în cele mai multe părți ca o mamă bună, care caută să atragă la sinul său iubitor pe toți și să-l ajute cu toții privesc cu încredere și iubire.

Succesul acesta obținut printr'o lucrare statică numai de câți-va ani de zile să ne servească ca îndrumare pentru viitor. Să ne apropiem cât mai mult de omul din popor, să căutăm a-i cunoaște firea și aplecările, să-l luminăm cu toate mijloacele culturii moderne, să-i ușurăm năcazurile și să-l îmbărbătăm. Să-l legăm de noi cu lanțul puternic al culturii naționale și astfel să facem din întreg poporul nostru o cetate tare, care să fie în stare a rezista la ori și ce atac. Lucrând astfel cu stărnință sub stindardul »Asociațiunii«, care poartă deviza: literatura și cultura poporului român, ne facem numai o datorie către noi înșine și dăm dovadă, că suntem un popor conștiu de sine și vrednic de viață.

Având deplină nădejde, că vom și lucra astfel fie-care pentru sine și toți împreună și așa vom împlini așteptările înaintașilor noștri, cari au întemeiat »Asociațiunea« cu speranțe așa de mari, declar adunarea generală de deschisă!

Urmează părintele Dr. Vasile Saftu, care într'o alegorie plină de poezie și cu avânt oratoric salută »Asociațiunea« în numele Brașovenilor și a poporului român din Țara Bârsei.

Directorul V. Onițiu salută »Asociațiunea« în numele surorii sale, »Societatea pentru fond de teatru român«.

D-l Bârseanu răspunde mulțumind atât d-lui Saftu cât și d-lui Onițiu.

Se cetesc numele delegaților și se observă, că cele mai multe despărțăminte nu sunt reprezentate.

Erau de față numai următorii delegați:

Abrud: P. Popovici, Bistrița: Gerasim Domide, Blaj: Precup și Domșa, Brad: Damian și Roman, Cluj: Dr. Poruțiu, Deva: Dr. Iustin Pop, Dej: Dr. Mihali, Dr. Vaida, Dobra: L. Vraciu, Hațeg: Dr. I. Radu, Luduș: I. Boeriu, Mediaș: R. Mircea, Mociu: A. Vodă, Oradea: Dr. Coriolan Pap, Orăștie: N. Domșa și I. Lăpedat, Reghin: Dr. Ceușan și Hârșia, Sătmăr: protopopul Iernea, Sălagiu: Andrei Cosma, Săliște: Banciu și Dr. Comșa, Sibiu: Dr. Proca și Dr. Beu. Timișoara: Dr. A. Cosma și Em.

Ungureanu. Zărnești: Dr. Iancu Mețianu și Moise Brumboiu.

Președintele enunță luarea la cunoștință, exprimându-și dorința ca pe viitor să fie reprezentate toate despărțămintele.

După aceea se dă cetire unei scrisoare călduroase, adresate »Asociațiunii« de d-l președinte onorar Dr. Alexandru de Mocsonyi, care fiind reconvalescent după o boală mai îndelungată, n'a putut veni în persoană, trimite deci pe această cale salutul său.

Au sosit telegrame de salutare din Viena: Dr. Cioban, M. Sturdza, Sibiu: Voilean, Câmpianu, Pușcariu, Bistrița: Dr. Tripson, Români din Deva și împrejurime; Barbulovic (Șimleu), N. Pletosu (Năsăud).

Raportul comitetului central, conziderându-se ca cetit, se procedează la alegerea comisiunilor:

I. Pentru examinarea raportului: G. Pop de Băsești, V. Damian, Dr. Saftu, Dr. Aurel Cosma, V. Goldiș.

II. Pentru censurarea socotelilor: Dr. T. Mihali, Dr. Comșa, I. Lăpădatu.

III. Pentru înscrierea membrilor: I. Petrovici, I. Pricu, G. Vătășan.

Președintele anunță, că d-l jude de tribunal în pensiuone Petru Pop din Brașov, până acum membru pe viață al »Asociațiunii« completând suma încă cu 200 coroane a devenit membru fondator. Mai departe d-l Popa, »Iunarul din Dumbrău« s'a făcut de asemenea membru pe viață trimițând taxa de 200 coroane.

Președintele comunică mai departe, că s'au anunțat două propuneri: una a părintelui R. Raca din Bouțar relativ la studiarea portului național și a doua a părintelui Tatu din Țichindeal referitor la ajutorarea frecvențanților, preoți și învățători, la cursurile de economie rurală.

Cu acestea ședința se închide.

Banchetul.

D'abia pe la 2¹/₂, s'a început banchetul anunțat în program pe ora 1, iar pe biletele de banchet pe orele 2. Banchetul s'a dat la restaurantul de la »Casa de...« și au participat peste 250 persoane.

La dreapta d-lui Andrei Bârseanu ședează viceșpanul Dr. Fr. Jekel, apoi P. Cosma, generalul Groza (vis-à-vis: d-na Groza, d-goara Livia Groza și d-na A. Bârseanu) Dr. Mihali, avocatul Damian, deputatul Damian, Vecerde. În stânga: G. Pop de Băsești, Oskar Alesius (vis-à-vis: vicecăpitanul poliției Ferd. Szabo), Lengeru, Papiu. Dr. Saftu, Dr. Liv. Lemenyi, Bologna.

La friptură d-l A. Bârseanu a toastat pentru Maiestatea Sa împăratul și regele nostru. Conmesenii au ascultat acest toast în picioare.

Advocatul Damian a salutat pe membrii comitetului central.

Dr. Vecerde pe reprezentanții autorităților, Dr. Jekel și Alesius.

Dr. Jekel mulțumește cu câteva cuvinte în limba maghiară, apoi continuă în limba germană, arătând că nisuița autorităților în acest frumos comitat și această patrie este de a consolida armonia între diferitele naționalități. După cum a înțeles din discursul președintelui »Asociațiunea« urmărește frumoasa țintă a promovării literaturii și culturii, care produce de asemenea armonie. Urează succes acestor străfări nobile.

D-l senator Oskar Alesius, își începe discursul în limba română și apoi cere voie a putea urma în limba germană. D-l senator amintește figurile nobile ale celor doi arhierei români, baronul Șaguna și Al. Șuluț, cari au contribuit la întemeierea »Asociațiunii«. Era la 1859 când se serbase la Sibiu centenarul lui Schiller. Arhiereul de neuitată amintire, venind de la această serbare, a exclamat: Când va serba și națiunea mea un asemenea centenar? Și atunci a conceput ideea »Asociațiunii«. Noi avem pe un Goethe și Schiller, cari sunt ai noștri, dar sunt și ai d-voastră. D-voastră aveți pe Alexandri, Eminescu, Coșbuc, Goga. Nu sunt însă numai ai d-voastră, ci și ai noștri. D-l Alesius relevează numele guvernorului Bruckenthal, sas, care a contribuit într'u atâta la cultura națională a Ro-

mărilor, că el a fost protectorul lui George Lazar din Avrig, întemeietorul culturii naționale în România. Termină aducând elogiul simțului de ordine a poporului român, care muncește din greu, își îndeplinește toate datoriile față cu statul și autoritățile nici-o dată n'au cu ei nici un bucluc. Aceasta este dovada cea mai bună despre cultura poporului român.

Atât discursul d-lui Dr. Fr. Jekel cât și mai ales al d-lui Oskar Alesius au fost primite cu aclamațiuni îndelungate și strigăte repetate de »Hoch«.

D-l Dr. Al. Vaida-Voevod, într'un toast scurt, rotunzit și de un efect covârșitor, aseamănă poporul român cu 'o mică pădure de stejar, care este coplesită de plopi și polomidă, contribuind cu frunzele sale ce cad, la prosperarea plopilor și polomidei înăbușitoare. Dar stejarul tot stejar rămâne și viața lui e mai tenace decât a plopilor. Mult timp frunzele inteligenței române au îngrășat solul culturii străine. A sosit însă timpul ca acele frunze să îngrășe solul propriu. Trecutul nostru sbruciat în care ne-am distins cu iubirea noastră de limbă lege și moșie, este chezașia viitorului frumos. Poporul e temelia noastră. Numai uniți cu poporul vom putea crea lucruri durabile. Urează poporului român un viitor fericit.

Dr. Blaga într'un toast prea frumos aduce elogiul femeii române.

Dr. Beu închină în sănătatea frunzeșilor Brașoveni, cari au pregătit aceste mărețe serbări.

Dr. Saftu bea în sănătatea oaspeților din România, cari sunt suflet din sufletul nostru.

Răspunde d. N. Iorga cu o asemănare splendidă între sufletul poporului român în diferitele sale epoci și între etățile omului. Sufletul poporului român a trecut prin epoca copilărească, leagănul, când a tipat și a fost auzit și n'a fost auzit. A urmat epoca copilăriei, când ne ducem alții de mână și noi nu trebuia să cunoaștem drumul căci de asta se îngrijau alții. Astăzi sufletul poporului român nu mai este în epoca copilăriei. Poate să meargă singur, fără călăuză. Acum singur trebuie să cunoască drumul, pe care vrea să apuce, și singur să-și aprecieze forțele. D. Iorga nu ridică paharul, ci își oferă viața întreagă acelora, cari cred în puterea de viață a sufletului român.

După acest classic discurs, d. președinte ridică masa și cu toții mergem pe locul liber din fața gimnasiunii, unde s'a ținut

Petrecerea populară.

Părechi de feciori și fete din fie-care comună a țării Bârsei, îmbrăcate în costume lor originale s'au produs cu jocurile lor naționale. Inceputul l'au făcut junii din Brașov cu tradiționala lor horă și aruncarea buzduganului. Fie-care grup era condus de preoți și învățători, Rășnoveni, Tohănenii și Feldiorenii aveau fanfara proprie. Asupra acestei serbări, care a durat până seara vom mai reveni. Cele trei fanfare, după terminarea petrecerii au traversat străzile până în Brașovul vechii în sunetele unor marșuri naționale bine executate. Fanfara din Tohan la îndemnul d-lui Dr. Iancu Meșianu, a cântat vre-o 3 bucăți în piața Brașovului.

Concertul.

Ceea ce a prestat corul d-lui G. Dima la concertul de seară în sala »Redutei« nu se poate descrie pe scurt într'un articol de reportaj. D-l Dima și corul său s'a întrecut pe sine însuși. Corul era compus din 44 domnișoare îmbrăcate în alb, 33 domni și 28 membri ai capelei orașenești cu totul 105 persoane.

Felicităm din inimă pe d. Dima, pe d-na Maria Dima, care a cântat solurile și pe d-l Dimitrie Popovici, directorul conservatorului din București, care rugat de d-l Dima a cântat solul în mama lui Ștefan cel mare. Felicităm întreg corul și orchestra pentru prestațiunile escelente. Vom reveni.

Fotografatul artistic Schwarze a fotografiat la sfârșitul concertului tabloul dră-

gălaş al corului și publicului. Am văzut azi acest tablou, care a reușit escelent.

B a l u l.

Concertul s'a ținut fără pauză. La orele 10 terminându-se, s'a început dansul care a ținut până dimineața cu mare animație. Public de elită, dansatoare elegante. Numeroase dame erau îmbrăcate în costum național.

Ședința II.

S'a început azi, în 22 Septembrie la orele 10 $\frac{1}{2}$ Sala plină. Printre asistenți, afară de cei ce au fost ieri mai vedem pe d. Stere profesor universitar din Iași, mai departe pe deputații Dr. Novac, și Dr. Ștef. C. Pop. La masa pressei, pe lângă cei de ieri: d. E. Papp, (Tribuna) și d. Babi (Familia).

D-l Goldiș, referență în numele comisiunii I. relevând momentele mai însemnate din activitatea comitetului. Propune: 1, Să se ia act de raportul comitetului. 2, Să se exprime doliul prin ridicare pentru membrii decedați. 3, Să se aleagă membri onorari: domnii Dr. Ilarion Pușcariu, archimandrit, Dr. Diaconovich și Emanuel Ungureanu (Aclamațiuni).

Președintele propune a se exprima mulțumiri d-lui I. Lăpădatu pentru activitatea sa de secretar II. în timpul de un an cât a funcționat. Se primește.

La punctul de la ordinea zilei »Alegerea secretarului literar« ia cuvântul d-l A. Vlaicu, spre a releva, că de vreme ce sunt sistematizați, acum 2 secretari coordonați, aceasta însemnează o modificare a regulamentului, pe care nu o putea să o facă comitetul singur, fiind o chestie de competență Adunării generale. — Dacă sunt coordonați, atunci trebuie să fie amândoi aleși, nu unul ales și altul numit de comitet.

Pe tema aceasta se încinge o discuție calmă și deamănă, dar lungă, care a durat până la 2 $\frac{1}{2}$. Au luat parte la discuție dd: Ivan, Dr. Blaga, A. Bârseanu, Em. Ungureanu, Dr. Beu, Dr. Bologa, Dr. Sextil Pușcariu, Dr. Ștefan C. Pop, canonicul Dr. Izidor Marcu și alții.

Adunarea generală în sfârșit a aprobat propunerile comitetului central relative la modificările regulamentului — propuneri făcute în ședința din Iunie. Numai d. A. Vlaicu a fost contra.

Referența comisiunii financiare d. I. Lăpădatu, propune să se dea absolutul înainte de a se da absolutul vorbesc d. protopop V. Damian, părintele Brumboiu, G. Pop de Băsești și Ștef. C. Pop.

Referența pentru înscrierea membrilor, prof. I. Petrovici raportează, că s'au înscris 6 membrii fondatori (Petru Popovici, Mihai Popovici, Petru Pop, Dr. Nicolae Garoiu, Simeon Damian, Vasile Mica.) 9 pe viață. (Ion Săbădeanu, Elena Săbădeanu, Romulus Săbădeanu, Ion Socaciu, Andrei Cadar, Diamandi Steriu, Gh. Chelariu, Vasile Popa. »Tunaru din Dumbrău«, Iuliu Pușcariu. S'a încasat în total suma de 1360.)

D-l Dr. Sextil Pușcariu a vorbit admirabil despre alegerea secretarului literar adresându-se d-lui Octavian Goga, care a fost aclamat cu mare entuziasm. Răspunde Gogo, zicând că va rămâne secretar cât timp va avea dragoste pentru neamul său și cât și membri vor nutri aceleași sentimente pentru dânsul.

S'a făcut alegerea formală fiind aclamat cu unanimitate.

A fost o scenă înălțătoare.

Președintele d-l A. Bârseanu felicitând pe noul ales, zice că dacă până acum a fost cântărețul »pătımirei noastre«, de acum înainte se fie cântărețul »bucuriei noastre«.

În numele Brașovenilor mulțumește comitetului D-l Simion Damian, urând isbândă »Asociațiunii«.

Cu aceasta d. Bârseanu închide ședința. Despre conferențele ce se țin azi după amiază vom raporta în numărul viitor.

De seară teatru. Măne orele 7 dim. plecarea la expoziția din București cu tren special.

Discursul de primire

rostit de d-nul profesor Nicolae Bogdan.

După sosirea comitetului central al Asociațiunii și a oaspeților, în ziua de 20 Sept. n. un convoiu lung de trăsură a traversat străzile de la gară până la gimnaziul român, unde domnul N. Bogdan a ținut următorul discurs:

Prea On. Comitet central!

Stimați oaspeți!

Adunările generale ale Asociațiunii au devenit pentru noi Români adevărate sărbători naționale.

Români din toate colțurile țării se adună cu acest prilej, pentru-ca unii, punând la o parte grijile vieții, prinos să aducă pe altarul culturii românești, iar alții din acest prinos hrană să dea sufletului lor însetoșat. De aceea, dacă în anumite centre vedem tendința de a face adunări generale o primire cât mai frumoasă, cât mai festivă, aceasta după convingerea noastră, pe lângă iscusința nobilă de a se manifesta cât mai tare conștiința ce ne leagă de această măreață instituțiune e expresiunea puterii de viață a Românilor din respectivele centre, iar festivitățile aranjate cu acest prilej sunt tot atâtea izvoare de putere dătătoare.

Pe lângă această parte frumoasă, educativă și plină de poezie românească, mai au adunările generale și o parte instructivă:

I se dă comitetului central ocaziunea de a studia referințele locale și dacă află lucruri bune acelea le va încuraja și le va aplica și în alte locuri, dacă va afla rele, le va îndrepta.

Prea On. comitet central!

Stimați oaspeți!

De când există Asociațiunea, Brașovul a treia oară are fericirea de a primi adunarea generală în mijlocul său.

Prima dată la 62, (prima adunare după adunarea de constituire) a doua la 83, cu 23 de ani înainte de aceasta — intervale destul de mari acestea pentru ca să-ți pot face o judecată despre rezultatul la care am ajuns în decursul acestui restimp

Aceia dintre st. oaspeți cari au avut fericirea să ia parte la adunările generale de mai înainte, fără îndoială, că vor afla o mare deosebire între societatea română brașoveană de atunci și între cea de azi. Iși vor aduce aminte că înainte de aceasta cu 44 de ani, dar chiar și la 83, ad. gen. a fost primită pe lângă alții, de o clasă de neguțatori, cari dominau situațiunea în piața Brașovului, o societate bogată, plină de belșug și în același timp capabilă de cel mai înalt idealism. Dovadă acest falnic institut, care azi primește la sinul său pe iubiții săi oaspeți. Această societate acum nu mai este, a dispărut și în locul ei astăzi vă primește o societate fără pretenții, care având a purta greul vieții, trebuie să se lupte cu cea mai cerbicioasă concurență, ce se poate închipui într'un colț de țară ca al nostru.

În fața acestei nefavorabile constatări o mângâiere avem, că deși societatea de azi nu se va fi îmbuibând în belșugul de odinioară, totuși ne dă speranță pentru viitor, căci aceia, cari seridică acum, — se înalță, nu favorizat de împrejurări, ci prin forțele lor proprii și privind printre ruinele celor dispăruți pildă vor lua că aceea, ce au, a lor să fie.

Alături de această modestă societate, la razele binefăcătoare ale soarelui se ridică pe lângă coarnele plugului și o populațiune rurală, care la 62 abia era observată și care — după pornirea ce-a luat-o, — nu numai că ne va recompensa pentru pierderile avute, ci ne va garanta chiar și viitorul în aceste părți. Aici, în mijlocul acestor idealști, Asociațiunea noastră a aflat cel mai cald pat și... și nu va fi departe vremea, când aceștia vor da timbrul Țării Bârsei.

În numele acestora Despărțământul Brașov al Asociațiunii vă salută și vă zice: Bine ați venit.

ȘTIRILE ZILEI.

— 9 (21) Septembrie.

Solemnitatea predării lupoaicei oferită de municipalitatea din Roma. În arenele romane, a avut loc Joi solemnitatea predării lupoaicei, trimisă ca dar comunei București de către municipalitatea din Roma. Frumosul dar acoperit de flori, se afla în incinta arenelor, păzit de o gardă de onoare alcătuită din Dorobanți. Contele de San-Marino, trimisul Romei, predând darul comunei București a arătat, că legăturile seculare ce există între România și Italia, vor fi întărite cu această ocaziune. Ministrul român de domenii răspunzând a făcut un scurt istoric al rela-

țiilor tradiționale ce există între România și Italia, a vorbit și despre origina lor comună și dragostea ce-și manifestă în toate ocaziunile. D-l Dr. Istrati de asemenea amintește obârșia comună și a exprimat bucuria noilor manifestări de iubire. D-l Al. Ciurcu ajutor de primar, mulțumește în numele Bucureștilor, făgăduind că prețiosul dar va fi bine păstrat. D. Fontoni directorul școlii italiene vorbește în același sens. Au urmat apoi corurile și imnurile de rigoare.

Numiri școlare. În ședința de alaltăeri a eforiei școlilor centrale române din Brașov au fost aleși învățători domnii Gr. Popescu, N. Furnică, I. Nețuțiu și G. Govna.

Flammarion în București. Celebrul astronom Camille Flammarion a sosit Joi după prânz în București. La scoborirea din tren D. C. Dissescu a urat bunăvenire d-lui Camille Flammarion, care a răspuns prin câteva cuvinte amabile, arătând că se simte foarte fericit călcând pe pământul României. D-l Camille Flammarion a venit la București însoțit de d-na și de d-l Pinson, un important membru al societății astronomice din Franța, și de d-ra Renaudat, care e trimisă la București de mai multe ziare americane, în calitate de corespondentă.

Cununie. Varvara Partene și Iulian Ciorba cleric absolvent anunță cununia lor, care se va celebra Duminecă în 30 Septembrie st. n. a. c. la 4 oare p. m. în biserica greco-cat. din Maieru.

Logodnă. George Govna învățător și Paraschiva G. Spudercă logodiți.

Delegați la expoziția din București. Ni-se scrie din Cluj: Comitetul reuniunii sodaliilor români din Cluj în ședința sa ordinară ținută la 7 Sept. a. c. st. n. cu unanimitate de voturi a delegat la expoziția din București doi membri ai săi, în persoanele d-lor Andrei Usian și Iosif Mihai cu îndrumarea ca despre cele esperiate se presinte raport în scris, votându-le și speșele de călătorie.

La seara de cunoștință din 20 Sept. s'au schimbat niște pazdesiuri și o umbrelă de damă. Cei interesați să se adreseze la d. restaurateur Müller la »Gerverbeverein«.

Derailarea și arderea unui tren expres. Trenul expres care pleacă din orașul Londra la orele 9 seara, a derailat Joi în apropiere de stația Graham. Un incendiu violent a distrus apoi cea mai mare parte din vagoane. Până acum a fost scoși 10 pasageri din dărîmăturile vagoanelor; 4 din ei au murit după o dureroasă agonie. Se crede că multe persoane au pierit în flăcări, de oare-ce trenul a fost plin cu pasageri.

Măne, Duminecă d. m. va fi deschisă farmacia »La Leu« a d-lui Stenner, Str. Porții.

Publicațiune. Magistratul orașenesc din Brașov ne roagă să dăm loc următoarei publicațiuni: De oare-ce în fie-care an se împart camelele — 20 cor. — după fundațiunea principelui Schwarzenberg-Grüner între soldații dela sergent-maior mai în jos din comunele fostului district al Brașovului, de aceea se invită toate persoanele militare aparținătoare orașului Brașov, cari vreau să solicite acel beneficiu, ca să-și trimită petițiunile iustruite în regulă până în 1 Decembrie a. c. la acest magistrat. Petițiunile întârziate se refuză.

O doftorie ieftină de casă. — Pentru funcționarea regulată a mistuirei stomacului se recomandă folosirea cunoscutelor prafuri Seidlitz a lui Moll. Cutii originale à 2 cor. se pot căpăta dinic prin postă de la farmacistul A. Moll, liferantul Curții din Viena Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie să se ceară preparatul A. Moll provezut su marca de contravenție și subscriere. — (1)

ULTIME ȘTIRI.

București, 22 Sept. Eri la orele 3 $\frac{1}{2}$ s'a inaugurat la expoziție casa românească din Macedonia. Au vorbit Dr. Leonte, Pucerea, Nicolau, și Dr. Istrati.

— În sala Ateneului s'a deschis eri congresul internațional al proprietății literare.

Viena, 22 Sept. Conferența vamală a pertractat nouăle propuneri sârbești. Propunerile probabil nu vor fi primite.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1905		1906	
3 Septembrie.		26 August	2 Septem.
A c t i v			
109.758,644	777398644 Reser. metal. aur 77176750	109.595,437	109.536,750
1.786,376	32360000 " Trate aur 32360000	782,489	688,056
53.217,065	Argint și diverse monede	85.779,578	90.988,684
24.739,219	Portofoliu Român și străin.	28.845,754	28.636,181
11.999,666	*Impr. contra efec. publice 7207900	11.999,924	11.999,924
15.153,610	" " " in cont-corent 21478281	14.801,390	14.801,390
2.930,477	Fonduri publice	2.908,324	2.908,324
5.744,164	Efectele fondului de rezervă	5.769,188	5.769,529
587,209	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	603,725	604,169
317,463	Imobile	356,490	371,126
83.827,990	Mobilier și Mașini de Imprimerie	87.184,295	86.509,970
—	Cheltueli de Administrațiune	9.125,000	9.087,000
—	Depozite libere	5.775,643	3.383,724
55.497,467	" " & provizorii	24.953,781	23.935,660
365.559,350	Compturi-corente	388.481,018	389.270,486
—	Compturi de valori	—	—
—	Capital	12.000,000	12.000,000
—	Fond de rezervă	21.373,442	21.373,442
—	Fondul amortis. imob. și material	3.222,588	3.222,588
—	Bilete de Bancă în circulațiune	253.366,500	254.794,460
—	Profitură și perderi	1.646,498	1.646,498
—	Dobânzi și beneficii diverse	562,695	636,529
—	Depozite de retras	87.184,295	86.509,970
—	" " & provizorii	9.125,000	9.087,000
8.110,520	Compturi corente	—	—
365.559,350	Scomptul 5%	388.481,018	389.270,487
—	* Dobânda 5%	—	—

Din partea vice-comitetului comitatului Brassó.
Nr. 7986/906.

Concurs.

La provocarea Ilustrității Sale domnului comite suprem datată de 15 Septembrie a. c. sub nr. 301 eseriu concurs pentru postul de protonotar comitatens la comitatul Brassó devenit vacant prin pensionare, precum și pentru alte posturi, cari eventual prin întregirea postului prim amintit va deveni vacante și cari posturi se vor întregi în ședința municipală ordinară, ce să va ținea în luna lui Octombrie a. c.

Emolumentele împreunate cu postul de protonotariu sunt salariu începător anual de 4800 cor. și 840 cor. bani pentru quartir.

Provoc deci pe toți cei ce ar voi de a obține postul de protonotar sau unul dintre celelalte posturi cari vor deveni vacante, ca petițiunile instruite în sensul articolului de lege I, din anul 1883 și a §-lui 4 din regulamentul comitatens edat sub nr. 125.000/902 Min. Int. și adresate Ilustrității Sale d-lui Dr. George de Szákely, comite suprem să le înainteze la subscrișul, sau în sensul §-lui 5 al regulamentulului deja citat să se prezente personal în modul prescriș cel mult până în 15

Octombrie a. c. înainte de prânz la 12 oare, de oarece petițiunile ce vor sosi mai târziu nu se vor mai lua în considerație.

De la acei concurenți, cari se află deja în serviciul comitatului nu se recere de a și instrui petițiunile cu documente.

Brassó, în 17 Septembrie anul 1906.

Dr. Frideric Jekel,
cons. reg. vice-comite.

Nr. 13114—1906.

PUBLI CAȚI UNE.

În legătură cu publicațiunea emisă de Magistratul nr. 7946—1906 pentru formarea unei corporațiuni industriale în Brassó, comunicăm prin aceasta, că la 25 Septembrie a. c. la 3 oare p. m. se va ținea de nou adunarea generală sub presiul d-lui senator Iosif Litsken în sala cea mare a casei industriașilor.

Scopul acestei adunări este de a schimba un punct din statutele primite în adunarea generală din 5 Iulie a. c.

Cei interesați se invită a lua parte.

Brassó, 14 Septembrie 1906.

1—1.2592.

Magistratul orășenesc.

Telefon nr. 100.

FARMACIA la URS a lui VICTOR ROTH

Colțul Strada Hirscher și Orfanilor nr. 1,
(fost Têrgul Straelor în apropierea Teatrului.)

Cel mai mare depou de specialități farmaceutice
(INDIGENE ȘI STREINE.)

CREME pentru frumsețe și SĂPUNURI,
PUDRE și PARFUMURI franțuzești,
ARTICOLE de toaletă.
APE MINERALE.
Mărfuri de gumă.

Expediție zilnic cu poșta. Proprietarul fiind mai mulți ani în București la Farmacia Brus, dă răspuns în limba română la ori ce întrebare.

85—100.

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 Septem. n. 1906.

Renta ung. de aur 4%	112 50
Renta de corone ung. 4%	94 65
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	84 25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	94 45
Bonuri rurale croate-slavone	96.—
Impr. ung. cu premii	207 50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	153 65
Renta de hârtie austr. 4 1/10	98 75
Renta de argint austr. 4 1/10	98 70
Renta de aur austr. 4%	116 70
Renta de corone austr. 4%	99 10
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	88 80
Losuri din 1860	157 30
Acții de-ale Băncei ung. de credit 1775.—	—
Acții de-ale Băncei austr. de credit 807 50	—
Acții de-ale Băncei austro-ung.	669.—
Napoleoniori.	19 10
Mărci imperiale germane	117 46
London vista	239 95
Paris vista	95 27
Note italiene	95 35

Cursul pietei Brassov

Din 21 Septem. n. 1906.

Banconote rom. Cump. 18.94	Vënd. 18 98
Argint român " 18.80	" 18 84
Napoleoniori. " 19.06	" 19 10
Galbeni " 11.20	" 11 40
Mărci germane " 117.20	" 117 30
Lire turcești " 21.50	" 21 65
Scris. fonc. Albine 5% 101.—	" 102
Ruble Rusești " 2 63	" 2 58

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 21 Septembrie 1906.

Măsura sau greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	12	—
"	Grâul mijlociu	11	—
"	Grâul mai slab	10	—
"	Grâu amestecat	9	—
"	Săcară frumoasă.	8	—
"	Săcară mijlocie.	7	80
"	Orz frumos	8	—
"	Orz mijlociu.	7	60
"	Ovės frumos.	6	—
"	Ovės mijlociu	5	80
"	Cucuruz	8	—
"	Mălaiu (meiu)	9	—
"	Mazăre.	14	—
"	Linte	48	—
"	Fasole	14	—
"	Sămēntă de in	22	—
"	Sămēntă de cânepă	19	—
"	Cartofi.	1	60
"	Măzărliche.	—	—
1 kilă	Carne de vită	1	36
"	Carne de porc	1	36
"	Carne de oerbec.	—	96
100 kil.	Sēu de vită prospēt	40	—
"	Sēu de vită topit.	62	—

Abonamente la

"Gazeta Transilvaniei"

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sēu lunare.

"FISCHER & COMP. NAGYENYED Ungaria.

"Gazeta Transilvaniei" cu numărul 10 fil. se vinde la zaraful Dumitru Pop, la turgungaria de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoșii.

Praturile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fie-care cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai ce-bicose la stomac și pântece, în contra cărceilor și aerșiei la stomac, constipațiunei cronice, suferinți de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce creșce mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corone 2.— Falsificațiie se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provădută cu marca de scunire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este fôrte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat), alinând durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de rēcēla. — Prețul unei cutii originale plumbate cor. 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dane, fabricat după metodu cel mai nou, pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. — 40 b. Cincel bucăți cor. 1.80.

— Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll. —

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tucklauben 9 c. și reg. furnisor al curții imperiale.

— Comande din provinciă se efectuează țilnic prin rambursu postală — La deposite sē se cēră anumit preparatele provădute cu is-călitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth și en gros la D. Eremias Nepoșii.